

М'яскалюк Є.А.

здобувач вищої освіти ступеня магістр ННІ
№3 НАВС

науковий керівник: **Федоровська Н.В.**

ст. науковий співробітник наукової лабораторії
з проблем забезпечення публічної безпеки і
порядку ННІ № 3 НАВС

ПРАВОВІ ПІДСТАВИ ТА ПОРЯДОК НАГОРОДЖЕННЯ ЗАОХОЧУВАЛЬНОЮ ВІДЗНАКОЮ «ВОГНЕПАЛЬНА ЗБРОЯ»

Відповідно до Дисциплінарного статуту ОВС України за сумлінну службу, особливі заслуги в боротьбі зі злочинністю та охороні громадського порядку осіб начальницького складу міністр МВС України має право нагороджувати заохочувальною відзнакою «вогнепальна зброя» (п. 10 ст. 9) [1].

В свою чергу, проектом Закону про Дисциплінарний статут Національної поліції України також передбачено право міністра МВС України застосовувати такий вид заохочення як відомча заохочувальна відзнака МВС України “Вогнепальна зброя” та “Холодна зброя” (ст.8). Нею заохочуються поліцейські за виняткові заслуги у сфері забезпечення національної безпеки, розкритті особливо тяжких злочинів, затриманні особливо небезпечних озброєних злочинців, проявлену честь, доблесть та самопожертву під час рятування життя громадян у разі ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та в особливий період (ст. 10) [2].

Порядок нагородження відомчою заохочувальною відзнакою Міністерства внутрішніх справ України «Вогнепальна зброя» передбачено відповідним Положенням [3], відповідно до якого відзнакою нагороджується дієздатна особа, яка має право на придбання, зберігання та використання вогнепальної зброї відповідно до вимог нормативно-правових актів, за сумлінну службу, особливі заслуги в боротьбі зі злочинністю, охороні громадського порядку, захисті конституційних прав та свобод людини і громадянина, за бездоганну багаторічну службу, зразкове виконання військового, службового та громадянського обов'язку, виявлені при цьому честь і доблесть.

Відомча заохочувальна відзнака Міністерства внутрішніх справ України «Вогнепальна зброя» (далі – відзнака) – це зброя вітчизняного або іноземного виробництва, у тому числі зброя невійськового призначення [3].

Нагородження відзнакою здійснюється відповідно до Дисциплінарного статуту Збройних Сил України [4].

Висунення кандидатур до нагородження відзнакою здійснюється гласно у структурному підрозділі апарату МВС, закладі, установі і підприємстві, що належать до сфери управління МВС, та іншому центральному органі виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Міністром внутрішніх справ України, за результатами розгляду готується клопотання про нагородження.

У клопотанні про нагородження зазначаються конкретні заслуги особи, що стали підставою для порушення клопотання та подаються у встановленому порядку.

Після прийняття Міністром внутрішніх справ України або особою, яка виконує його обов'язки, позитивного рішення матеріали про нагородження разом з нагородним листом надсилаються до Департаменту персоналу, організації освітньої та наукової діяльності МВС для підготовки проекту наказу про нагородження.

Вручення відзнаки здійснюється в урочистій обстановці Міністром внутрішніх справ України, особою, яка виконує його обов'язки, або за дорученням Міністра членами колегії МВС, керівниками структурних підрозділів апарату МВС, командувачем Національної гвардії України, керівниками центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується і координується Міністром внутрішніх справ. Нагородженому вручається відзнака та завірена копія наказу [3].

За період 2014–2016 роки Міністр внутрішніх справ України А. Аваков видав 1085 одиниць зброї (817 – видано бійцям і офіцерам Нацгвардії, Нацполіції, МВС, УДО, Міноборони, 78 – волонтерам, 13 – працівникам прокуратури, 25 – працівникам Донецької і Луганської областей, 97 – депутатам [5].

Нормативною базою МВС України передбачено наступне:

1. Повторне нагородження однією й тією самою відзнакою не здійснюється, втрачені відзнаки повторно не видаються.
2. Передача відзнаки іншим особам або її відчуження забороняються.
3. Після смерті нагородженого відзнака здається в порядку, встановленому чинним законодавством.

Реєстрація, зберігання, носіння, використання і застосування зброї здійснюються відповідно до чинного законодавства.

У випадку позбавлення нагородженого відзнаки та її вилучення здійснюються тільки за обвинувальним вироком суду, який набрав законної сили, а також за вчинки, що дискредитують нагородженого [3].

Відповідно до Закону України «Про державні нагороди України» відзнакою «Іменна вогнепальна зброя» нагороджуються офіцерський склад

Збройних Сил України, Державної прикордонної служби України, інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, а також Державної спеціальної служби транспорту, поліцейські та державні службовці, які мають офіцерське звання, за визначні заслуги у забезпеченні обороноздатності України, недоторканності її державного кордону, підтримці високої бойової готовності військ, зміцненні національної безпеки, боротьбі зі злочинністю, захисті конституційних прав і свобод громадян, за бездоганну багаторічну службу, зразкове виконання військового та службового обов'язку, виявлені при цьому честь і доблесть. Відповідне нагородження провадиться указом Президента України та вручається разом із документом, що її посвідчує [6].

Особам, які мають нагородну вогнепальну зброю, ОВС видають дозволи на її зберігання, носіння без зазначення терміну дії, з позначкою «Нагородна».

Для одержання такого дозволу громадяни, які мають нагородну зброю, зобов'язані протягом місяця подати в ОВС: заяву, заповнену картку-заяву, оригінал (повертають власникові) або засвідчену копію документа про нагородження зброєю, дві фотокартки розміром 3x4 см, платіжний документ із позначкою про внесення коштів за надання відповідної платної послуги.

Особи, які мають зареєстровану нагородну зброю, для підтримання навичок користування нею можуть купувати для цього боєприпаси. Щоб отримати дозвіл на придбання боєприпасів до нагородної зброї, її власник має подати в ОВС: заяву про надання дозволу на придбання боєприпасів із зазначенням їх кількості, копію дозволу на зберігання нагородної зброї, платіжний документ із позначкою про внесення коштів за надання відповідної платної послуги.

Зберігають зброю (у розрядженому стані) та боєприпаси до неї в металевих ящиках (сейфах) за місцем постійного проживання власників.

У разі смерті власника близькі померлого мають впродовж п'ятдесяти днів здати в ОВС на тимчасове зберігання нагородну зброю та патрони до неї до вирішення питання про успадкування майна.

Нагородну короткоствольну вогнепальну нарізну зброю за погодженням з МВС України спадкоємці можуть передати до державного музею. Її також може бути залишено у власності спадкоємців. Однак це стане можливим після того, як підприємство або майстерня з виготовлення та ремонту вогнепальної й холодної зброї приведе її в стан, що унеможливило здійснення пострілу без спеціальних ремонтних робіт. Таке підприємство або майстерня видає довідку про таку переробку, ксерокопію якої подають в ОВС, де зареєстровано зброю, а

оригінал залишається в спадкоємця, або разом з експонатом її передають у музей [7].

Список використаних джерел:

1. Дисциплінарний статут органів внутрішніх справ України Закон України : закон України від 22.02.2006 № 3460-IV [Електронний ресурс]. – URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3460-15>
2. Проект Закону про Дисциплінарний статут Національної поліції України від 16.05.2016 № 4670 [Електронний ресурс]. – URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=59106
3. Положення про відомчу заохочувальну відзнаку Міністерства внутрішніх справ України «Вогнепальна зброя»: затвердж. Наказом МВС України від 30.11.2015 року № 1521 [Електронний ресурс]. – URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1569-15#n16>
4. Дисциплінарний статут Збройних Сил України: затвердж. Законом України від 24.03.1999 року № 551-XIV [Електронний ресурс]. – URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/551-14>
5. Нагородний фронт. Кому Аваков подарував 400 стволів (13.01.2017) [Електронний ресурс]. – URL: <http://www.pravda.com.ua/articles/2017/01/13/7132304/>
6. Про державні нагороди України: Закон України від 16.03.2000 року № 1549-III [Електронний ресурс]. – URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1549-14>
7. Як стати власником легальної зброї (січень 9, 2017) / А. Лисенко // Народна армія [Електронний ресурс]. – URL: <http://na.mil.gov.ua/43546-yak-staty-vlasnykom-legalnoyi-zbroyi>